

Agronod – hot eller möjlighet?

I ett tidigare nummer av Lantbrukets Affärer har vi tagit upp Agronod. Företaget som har bildats för att samla och dela lantbrukets data samt att kunna få ut ett värde från denna data. Agronods dataplattform för insamling av olika typer av lantbrukardata kring hållbarhet och klimat kallas Agrosfär. Jordbruksverket har nu beviljat ytterligare 70 miljoner utöver de 50 miljoner som redan är utbetalda i stöd till Agronod för arbetet med Agrosfär.

ETT ANTAL FRÅGOR

Allt fler uppgifter kommer att samlas in i Agronod för att kunna delas i Agrosfär. Var gränsen går för hur mycket och vilka uppgifter som ska lämnas eller hämtas in upplever vi dock som oklart. En rad frågetecken behöver rätas ut: Kan vi som delar data i Agrosfär vara helt trygga? Enligt den information som vi fått, är det den enskilde lantbrukaren som bestämmer om data ska delas med andra eller ej. Kan vi lita på att Agronod inte lämnar ut någon data utan vårt medgivande? Kommer det att skrivas ett avtal mellan lantbrukaren och Agronod som reglerar båda parternas ansvar?

VAD TJÄNAR VI PÅ DET?

Kommer det på sikt att ställas krav på oss att vi måste dela våra data till Agrosfär eller kommer frivilligheten att finnas kvar? Kommer det bli "frivilligt" med en mer-betalning till den som godkänner att lämna uppgifter till Agrosfär? Hur många har råd att inte godkänna detta i ett sånt scenario?

Om vi lantbrukare ska använda plattformen, vad tjänar vi på det? Kan vi få bättre betalt för mjölken eller köttet? Kommer användningen av Agrosfär att minska den tid som vi idag lägger på rapportering? Några banker vill samarbeta med Agronod. Varför vet vi inte, men att det skulle vara till vår fördel är vi skeptiska till.

DET HANDLAR OM FÖRTROENDE

Vi ser risker med att dela med oss av våra data. Anledningen till detta är den dåliga erfarenhet vi har av myndigheter, certifieringsföretag och mejerier. Det handlar om förtroende eller mera korrekt, en brist på förtroende. Hur kommer vår produktion att påverkas på lång sikt, om vi väljer att lägga upp data eller väljer att inte göra det?

Sedan undrar vi hur Agronod löser frågan

om IT-säkerheten. Vi hör i stort sett dagligen talas om hackerattacker. Nu senast var det en grisgård som drabbades. Ofta sägs det vara ryska hackergrupper som ligger bakom. Vad händer om någon obehörig tar sig in i systemet? Kan data om vår produktion påverka vår möjlighet att klara en krissituation?

NÅGRA FÅ ÖREN TILL OSS

Det måste löna sig för oss att lämna ut all vår data! Arla börjar nu med att ta extra betalt i butik för mjölk med "klimatdata". De hoppas kunna sälja tio procent av den totala mjölkproduktionen för ett högre pris. För denna mjölk kommer de att ta 1,5–2 eurocent extra per kg, alltså cirka 15–20 öre. På 10 procent av mjölken. Det som "blir kvar" till oss mjölkleverantörer blir 1,5–2 öre per kg mjölk. Inte många kronor blir över när avgifter till Agrosfär betalts och de interna kostnaderna i Arla har tagits. Det håller inte. Betalningen måste vara mycket högre om vi ska göra det. Vi är övertygade om att det inte finns någon betalningsvilja för detta på marknaden. Vår integritet är viktigare än att få något öre mer för mjölken!

Styrelsen för Sveriges Mjölkbonder

Sveriges Mjölkbonder startades 2006 med syftet att öka lönsamheten och förbättra villkoren för svensk mjölkproduktion. Från och med juni 2019 ingår en prenumeration på Lantbrukets Affärer i medlemskapet och därmed lyfter tidningen de frågor som är relevanta för oss. På vår hemsida www.sverigemjolkbonder.se finns all information om oss.

ORDFÖRANDE
Claes Jonsson
070-301 09 31
bankebolet@gmail.com

VICE ORDFÖRANDE
Ulrik Isleborn
070-252 90 27
isarydab@gmail.com

ANDRE VICE ORDFÖRANDE
Mats Karlsson
070-395 48 66
emg.karlsson@gmail.com

Nötkreatur – viktigaste beredskapen vad gäller mat

I dagarna kom ett förslag till förbättrad beredskap gällande spannmål. Det är bra men det är bara en liten del av den beredskap vi behöver. Sverige som är ett underskottsland vad gäller livsmedel behöver utöver detta ha tillgång till drivmedel, gödning, el, utsäde, reservdelar och så vidare.

Tillverkning av mineralgödsel i Sverige, som det ibland talas om, är naturligtvis bra men vem ska betala den extra kostnaden och var ska råvarorna komma ifrån?

ANSVAR OCH KOSTNAD

Diesel och övrigt drivmedel måste vi bygga stora lager av. En del kanske kan tillverkas av skogsprodukter. Reservdelar blir ett allt större bekymmer ju färre och större vi blir. Vem ska ha ansvaret och vem tar kostnaden för att det finns? Vi bönder klarar inte att finansiera någon lagerhållning.

Elmarknaden har efterhand blivit ett bekym-

mer med mycket icke planerbara elkällor som vind och sol. Det är oerhört viktigt att vi löser marknaden så att vi får billig och säker el igen.

EN SÄKER PRODUKTION

Det viktigaste för en trygg och god beredskap är dock en stor produktion av mjölk och nötkreatur. Denna produktion behöver vara väl spridd över landet. Likaså behöver de som tar hand om våra produkter, det vill säga mejerier och slakterier, finnas på många platser. Har vi redan nu för få slakterier och mejerier för att ha en säker produktion vid ett krig?

MÅR INTE BRA UTAN ANIMALIER

Mjölk och kött är en oerhört viktig del i en fungerande kost. Människan mår inte bra utan animalier och främst vitamin B 12. Tvärtemot vad kostråden anger. Vi kan överleva ett tag på spannmål men kommer att få en sämre hälsa med tanke på de vitaminer

och mineraler samt protein som då fattas.

Nötkreatur kan utnyttja en massa olika växter, tar hand om spannmål som inte duger till brödspannmål och kan dessutom slaktas ut vid en allvarlig kris. Med andra ord är nötkreatur vår viktigaste form av beredskap.

Kort fakta om vitamin B12

Människan har under evolutionen aldrig varit vegetarian eller vegan förutom korta ofrivilliga perioder. Vilket är anledningen till att vår organism är beroende av att få vitamin B12 via animaliska källor såvida man inte tar tillskott av detta vitamin. Växter har inget behov av vitamin B12 vilket är anledning till att de inte kan producera eller lagra vitaminet.

Ska aktiebolag få äga mark?

- Med jämna mellanrum kommer diskussionen upp om huruvida aktiebolag ska få äga mark. När vi funderar på för- och nackdelar med att tillåta aktiebolag att äga mark får vi fram ett antal punkter för och emot.

FÖRDELAR

- Fler möjliga spekulanter vid en försäljning av en gård.
- Lättare att få köpare till stora gårdar där värdet uppgår till 50–100 miljoner.
- Ingen kostnad vid ett generationsskifte eller ägarbyte i form av lagfarts-kostnader och annat.
- Lättare att amortera av en gård när man inte behöver betala så mycket i skatt. Går även att jämna ut vinster

i en del av företaget med förlust i en annan. Detta borde kunna införas även i enskild firma.

- Höjer förmodligen värdet på våra gårdar.

NACKDELAR

- Möjliggör för stora globala företag att köpa upp massvis med mark. Detta har skett i exempelvis Ukraina.
- Höjer tröskeln för befintliga lantbrukare att göra ett tillköp.
- Mindre engagerade ägare.
- Ju färre bönder desto lägre mångfald, såväl biologisk som företagsmässig.
- Kommer förmodligen innebära större intresse för jakt på fastigheten vilket leder till högre vilttryck.
- Det blir mindre skatteintäkter

för kommunerna på landsbygden.

- Gör det ännu svårare för yngre att köpa en fastighet.
- Vi riskerar att bli traktorförare eller djurskötare under stora företag.

VIKTIGT MED LÅG TRÖSKEL

Sammanfattningsvis är vi i styrelsen emot att aktiebolag ska få äga mark. Vi vill ha en mångfald av ägare och inte ett fåtal större. För den som vill sälja en större gård kan det innebära en möjlighet att få bättre betalt och att man lättare "blir" av med gården. Det är vår uppfattning att det är viktigare att vi kan ha en lägre tröskel för den som starta upp med lantbruk eller för den som vill vidareutveckla sitt företag.